

Conneaut, O.
Red Church?

1910 Október 9.

A Conneauti magyar református tészegek megalaku-
lisanak rövid története.

Irta Barra Zsigmond.

1910. September utolsó hetében néhány református
Atyánkfiak felszólította e sorok íróját, hogy vajon nem volna-e
hajlandó egy lelkeszt kihívni Isteni Tisztelet tartására és az
Urvacsora készgálására? e sorok írója a kérelemnek a leg-
nagyobb készséggel engedve, mindjárt érintkezésbe lépett Mt.
Csutoros Elek Clevelandi lelkeszgel, megkérdezte, hogy mikor jöhet-
ne ki Conneautba Isteni Tisztelet tartásra? Ő a legnagyobb
készséggel vissza írt, hogy Október hó 9-én kijön és levelében
e sorok íróját arra kérte, hogy addig intézkedjék, hogy az Isteni
tisztelet megtartására mindenképpen készen legyenek, a mi meg is
történt.

Mt. Csutoros lelkesz Október 8-án este mag is érkezett
és a Kovács Ferencz Dean avenue-i lakásán szállt meg. Sa-
sárnap reggel vagy 8 óra tájban e sorok íróját is felkereste,
de csak annyi időre, míg jöveggelt kívánt és távozott, okul hoz-
ván fel, hogy sürgős elintézni való dolga van. (Talan bizony a
leghéjét tanultra kint a szabadban.)

10 órakor megszólalt a harang a Broad Street is Lake
road sarkán levő kis Finn Templomban jeliül annak, hogy
stérkezett az idő az Isteni Tisztelet megtartására, és mire a harang
görgés befejeződött, akkorra már a kis Finn Templom meg telt
Kálvinista magyarokkal, egy perczgel később Mt. Csutoros lelkesz

is megérkezett. megérkezése után magához kérte e sorok íróját és közölte vele, hogy egy alkalommal Isteni Tisztelet keretében meg fogjuk ünnepelni az Október 6-iki ünnepélyt is, tehát az ahhoz alkalmas énekeket énekeljük, e sorok írója mindjárt előzjedte az Ivánka fele énekes Kottatárából az ahhoz alkalmas énekeket és pár percz múlva felzendült a "Te benned biztunk eleitől fogva" kezdetű gyönyörű ének, a lelkes az 1848/49-iki eseményekről és az Aradi gólgatán kiszegvedett vértanúkról prédikált oly hűvel, hogy talán soha sem beszélt még úgy, mint akkor. Aztán kiszolgált az Urí Szent vacsorát, a délutáni Isteni Tiszteletet 3 órára hirdette ki és végül a gyülekezet fennállva elénekelte kimenőre a Hymnus utolsó versét. Szánd meg Isten a Magyarot. és a gyülekezet megkönyebbülve szétoszlott, hogy a délutáni Isteni Tiszteleten ismét meg jelenhessen.

Igy ünnepelte 1910 Október 6-ikat a Conneanti református Magyarországon.

Ebéd után e sorok íróját Kovács Ferencz kérte magához, azzal az üzenettel, hogy Mt. Csutoros lelkes öhajítja, a meghívásnak a legnagyobb kezséggel tett eleget e sorok írója, megjelent Kovács Ferencz lakásán, a hol a lelkes már várt rá, a szakasos üdvözlések után, egy már előre elkészített szék helyet foglalt szemben a lelkeszel, Csutoros lelkes ur előadta, hogy azért keretett magához, mert egy igen életbevájó kérdést akar tárgyalni. Ő tudja — úgy mond — hogy ezt az ügyet csak úgy lehet sikeresen megoldani, ha Barra ur azt

Szível, lélekkel pártolja és a dolog élére áll, e sorok írója perczje nem gyantitra semmit, nem tudta miről van szó, kérdést tett fel a lelkész urnak, hogy tulajdonképpen miben is lehetne szolgálata? és igérte már előre is, hogy ha csak tőle függ, úgy mindent meg fog tenni az ügy érdekében, a mi csak módjában áll, mire Mt. Csutoros lelkész azt kérdezte tőle, ha vajon nem lehetne-e ittlen egy hármias egyházat alakítani Ashtabula központtal? mire e sorok írója kevés gondolkodás után azzal felelt, hogy igenis lehetne és csak azt sajnálja, hogy az már előbb nem történt meg.

Erre aztán össze ültek mindhárman, Mt. Csutoros Elek, e sorok írója és Kovács Ferencz, össze dugott felyel tárgyalt az a három öszbe csavarodott férfiu, úgy, hogy a ki akkor oldalról meg látta volna őket, összedugott felyel tárgyalva, bizonyára azt hitte volna, hogy az a három férfiü valamiféle kereskedelmi ügyök és valami kereskedelmi ügyről tárgyalnak, pedig azok nem voltak sem kereskedelmi ügyökhök, sem pedig kereskedelmi ügyekkel nem foglalkoztak, ők sokkal életbe vágóbb kérdésekkel foglalkoztak, az ügyet alaposan megtárgyalták és mikor délután 3 órakor Templomba kellett menni, akkor már a Conneanti magyar református egyháznak a fundamentuma le volt rakva.

Délután 3 órakor a Finnek Templonában megszólalt a harang jelezve, hogy itt az idő a Templomba menésre és mikorra a harangzugás megszűnt, akkor már a Templom zsufolva volt magyar reformátusokkal, pár percz múlva kezdetét vette az Isteni Tisztelet, Isteni Tisztelet végeztével Mt. Csutoros Elek lelkész a szöszékből felhivta a gyülekezet figyelmét arra, miszerint ő tembe vette,

hogy megalakítja a Tóparti hármás egyházat Ashtabula központtal, ezt a tervet közölte Barra Jzigmond -al és Kovács Ferencz -el is az ügy már annyira előre haladt, hogy a Conneanti magyar református társcegház alapköve már le is van rakva, csak az alapra még a tetőt kell felépíteni, a mi már a gyülekezet kötelessége.

Feltette hát a kérdést, hogy hajlandók - e hát megalakítani a Conneanti magyar református társcegházat? mire a gyülekezet mint egy ember, egy állt fel egyszerre, jelezve, hogy az egyház megalakítását mindenki akarja és igéri, hogy mindent elfognak követni, hogy a vezetőknak sikerüljön.

Ezután lelkes felajánlotta a gyülekezetet, hogy az ügyek vezetésére válasszák meg az egyház tisztikarát, lelkes a választást elrendelte is az egyház tisztikara a következőképpen lett meg választva; Gondok: Kovács Ferencz; Presbiterek: Papp Sándor; Fodor János, Szabó Pál, Palágyi Miklós, Jóbias Jzigmond, és végül Barra Jzigmond, a ki csak nagy nehezen akart tisztséget vállalni, mert — Jzigmond — ő jobban tudja az egyház érdekeit szolgálni mint köztág, de a minden oldalról mellette meggyőztváncelt közbizalomnak engedve, ő is vállalt tisztséget.

Ezután lelkes a tisztikart feleskette s megígérte, hogy abban fog működni, hogy az egyház Karácsonyra már lelkeszt kaphjon, aztán egy rövid ima után a szöszékből kihirdette, hogy a Conneanti magyar reform. társcegház az egyházi törvények alapján 1910. Október 9-én hivatalosan megalakult. — Ez a Conneanti magyar reform. egyház megalakulásának rövid története.

Az egyház megalakítása után megígérte, hogy Nov. 21-én ismét kijön, csak azért, hogy felszámítsa, hogy hány református és hány rendszeres tagja lesz az egyháznak összesen? ígéretéhez híven azt a fent jelzett napon meg is tette, a református magyarokat össze számoltuk és ki tűnt, hogy az eredmény 21 egész református család, 6 vegyes család, és 17 magános ~~magános~~ református volt, vagyis összesen 44 református, azt azonban még akkor sem sikerült megtudnunk, hogy hány tag fog az egyház feltartásához hozzá járulni?.

November 26-án (szombat este) ismét tartott Isteni tiszteltet, Isteni tiszteltet után azon kérdést intézte a gyülekegethez, hogy Ohajtják-e hogy hazukról jöjjen lelkész? a mire ugyan senki nem felelt, de lelkész azt mondta, hogy úgy látja, hogy azt ohajtják, tehát a szerint fogja azt felterjesztetni, és ígéretet tett, hogy Dec. 3-ikán (szombat este) ismét tart Isteni tiszteltet és akkor az ügyet is folytatja tovább.

Dec. 3-ikán e sorok írója kérdést intézett lelkészhez az iránt, hogy mint állunk a lelkészt illetőleg? mire lelkész azzal felelt, hogy nagyon nehéz lelkészt kapni, mert kevés képzett lelkész van, de működik benne, hogy az egyház, mielőtt lelkészt kapjon.

Egy pár hét múlva ismét kijött hozzánk Csutoros lelkész ur, a mikor is Fodor János Harbor utcai lakásán szállt meg, akkor már mint a Nyugati egyházmegye Esperese jött közzénk, s így annál nagyobb reményünk volt a lelkészt illetőleg.

E sorok írója Papp Sándor kíséretében Fodor János lakásán kereste fel a délutáni Isteni tiszteltet előtt is e sorok írójának azon kérdésére, hogy miként állunk a lelkészt illetőleg? Mt. Csutoros lelkész azzal felelt, hogy már lelkész lesz, mert Ashtabula és Fairport

már megválasztották Kovácsy M. Istvánt, s így még csak Comneautnak kell azt elfogadni, a mit a délutáni Isteni tisztelet után be is fog a gyülekezetnek jelenteni, erre e sorok írója azt mondta, hogy mivel eza választás a Comneanti egyház tudta is beleegyezése nélkül történt, és így nem szabályzerű, e sorok írója kijelentette Mt. Csutoros lelkész ur előtt, hogy nem bányá akár ki lesz is a lelkész, de azt meg követeli, hogy a lelkész szabályzerűen választásuk meg is mivel Mt. Csutoros lelkész ur is tudta azt, hogy az a választás egy cseppet sem vált szabályzerű, Ő is azt mondta, hogy a Templomban nem is fog a gyülekezet előtt arról említést tenni és így a lelkész választás akkor el is maradt, de azt azzal az alkalommal bejelentette, hogy ötöt otthon a Selyebi plébánia meghívta lelkésznek, tehát ha za fog menni mikélyt az utra felkieszül, Ő el is ment a következő Augusztusban, így az egyház ügye egy időre megállott, mert nem volt a ki ő helyette működött volna ez ügyben.

A mint láthatja Tisztelendő ur, könyvemből ki irtam minden mozzanatot egészen addig az ideig, míg Tisztelendő ur el nem ment haza. jegyzeteim számlak ugyan egészen 1916 közepéig, de azok már nem vonathoznak Tisztelendő urra, mert a további működést Tiszt. Csékes Béla, jelenleg Duna-Radványi lelkész végezte be.

Ezt az iratot ne tessék vissza küldeni Tisztelendő ur, erre nincs már szükségem, mert ezek mind könyvemben vannak feljegyezve.
 (Itt megjegyzendő: hogy ez ideig a gyűlésekről felvett jegyzőkönyveket csak levél papírra irtuk, s azok Kovács Ferencz gondnoknál voltak lerakva, számítva arra, hogy azok majd könyvbe vezetjük be, de hogy ő hová tette, azt nem tudom, így az én feljegyzéseim az irányadók.)